

Видання 1

Прода

№ 19
23 травня
1937

ВСЕСВІТ

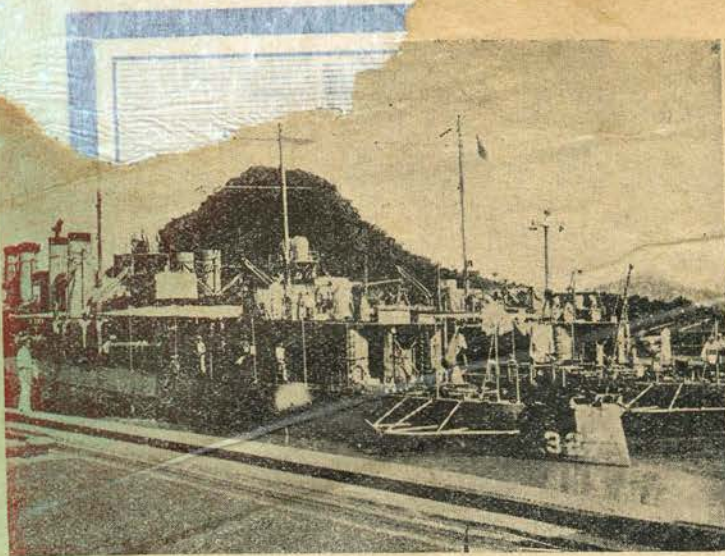
вулиця Арла
Львівська 11

Фундатор В. БЛАКІТНИЙ

ДЕНЬ ПЕРШОГО ТРАВНЯ В ХАРКОВІ

Вгорі—присяга червоноармійських частин м. Харкова на іподромі. Вниз у—демонстранти на вулицях столиці

Американський броненосець „Престон“, що бомбардував Нанкін

Білогвардійський в'їзд на вулицях Шанхая

Оповідання Віктора Ярина

ЧОРТОВА МАШИНКА (З книги „Продштаб“)

ЦІЛИЙ ДЕНЬ гризуть мені голову телефонні зв'язки. Два їх, телефонів, у мому трестівському кабінеті: один ліворуч на столі—тільки руку простягти; а щоб другим говорити, треба в кріслі трохи повернутись праворуч.

Вечорами—я відпочиваю від давників. Іду слухати „Фауста“, або дивитися „Седі“. Я в Вудвиківській ложі, а тому мабуть підчас перерви зустрічаю багачко поглядів направлених на мене. Ріжних очей—не озброєних нічим і схованих за лорнетами, біноклями, пенсне.

Біноклі так само різні. Маленькі й великі. Старі, обшарпані—і новенькі блискучі. В скромному чорному одязі—і оздоблені мистецькою інкрустацією. Я маю добрі очі, а ваблять мене більше музика й співи, ніж специфічні властивості, заховані в ніжках балерин, а тому мені бінокль непотрібний.

Але коли на мене блищать десятки пар стекол, я не можу втриматися й замріяно думаю про... бінокль. Тільки не про театральний з держалком, як біля лорнета, прикрашений пишною оздобою, мої думки, мої мрії.

Я пригадую звичайнісінького облізлого „цейса“ в старенькому пошарпаному футлярі з мотузкою, щоб надівати через плече. Про „цейса“, що не мав одного скла й не завжди слухався того, хто хоче його приладнати до своїх очей.

Повернувшись додому, ще повний гармонії, виймаю я свого старенького з скриньки, де він лежить поруч з „парабельмом“ і довгі години буваю я зі своїми друзями.

Міліон і перший раз я думаю про те, що треба було б віддати старого в ремонт, але я добре знаю, що не зроблю цього ні завтра, ні після завтраго, і ніколи.

Мій старий став би ж бо тоді звичайним, чепуреньким, справним біноклем.

А мені не хотілося б загубити свого друга.

* * *

Після „шрапнельного“ супу в радянській їдальні так смачно влітається жирний куркульський борщ. Суютному голові повітрянокому Курилові так потрібна добра їжа.

— Так ти гадаєш, що я нічого там не вдію? — запитав він, вийшовши своєю хаткою й звертаючись до того, що

край столу ще досьорбував борщ. Запитуючи мотнув головою, відкидаючи назад руське волосся, зняв окуляри й задумливо протер полою сорочки, підносячи їх близько до очей.

— Так, я гадаю, що на Макогонах ні чорт, ні Курило ні чорта не вдіють. Міцно поховали вражі душі й зачались—мовчать.

Голова волревкому Микитенко ще не перестав бути дотепним, хоч і довелось йому жартувати здебільшого зі смертю. А не дивно було б, коли б ця здатність загубив, бо цього літа разів з півсотні довелось йому ховатися по бур'янах і очеретах від різних банд і бандочок; від Махна, що тисячною лавою тричі цього літа проходив через волюсть, знищуючи все на своєму шляху, і кінчаючи Шулікою, що мов комар, то в одному, то в іншому місці своєю купкою в п'ять чоловіка в'їдався в молоде, роз'ятрене тіло молодої країни. Не раз і не десять був непевний за своє існування і не один слід залишили на його тілі бандитські шаблочки та кулі.

Кілька банд було на Курилово сумлінні. Особливо знаменитим був останній розгром банди Чорного Крука, що його вважали за невольного і непереможного. Цей бандит спалив з десяток продпунктів, забив кілька десятків продовольчих робітників і комуністів і руйнував усю радянську роботу. Курило з невеличким загоним шість тижнів літав за бандою, знеслив ворога страшною гонитвою, і в завзятий бійці власноручно забив Чорного Крука. Вмираючи той сказав тільки:

— Таки переміг мене комуніст!

Курило приїхав тепер, щоб допомогти Микитенкові „качати“ продрозверстку по волості. Зокрема, йому кортіло самому провчити хутір Макогони, що з його ще ніхто не вивіз і пуда хліба: добре ховають і не вважають на жодні загрози.

— Ні чорт, ні Курило, — говорив далі Микитенко: — кожний зокрема нічого в Макогонах не доб'ються. От хіба Чорт-Курило їм що поробить, — реготався власному дотепові. — Люд у Макогонах дикий, до того ж сама куркульня, бідних може два-три двори в. Допитувати — не кажуть, загрози не бояться — знають, що не кагуватимемо. Взяли заручників — троє, сидять уже в місяць, а мовчать, як німі. Ті бідняки,

Тов. Буденний на IV Всесоюзнім З'їзді Рад

тем живуть, тероризовані, від них так само нічого не до-
ста. Коли ти, Курило, справді чорт, як про тебе кажуть, їдь
покуту, а мені вже до біса крові випсували ті Макогони.

— І роспустаю,— кинув Курило.
На дворі було вже темно. Микитенко до дому (у волревком)
їти не пішов.

У хаті ще були: зав земвідділом Дніпровський, сліпий на
око командир кінного загону міліції та мовчазний спів-
ілок відділу освіти. Це був так званий „продштаб“, що
завдання „качати“ розвертку, розкуркулювати й боротися
з антиами.

Миком Курило збудив, як було наказано, вартовий кінно-
Курило вийшов на двір, пройшов до стайні, почистив коня,
всесо іржав, почувавши біля себе хазяїна. Увесь продштаб
з савьми, а Курило верта і ніколи, ні в яку погоду, не
вдає кульбаки.

Вийшов на вулицю. Кіноточки вели напувати коней. Весело
вдався з Курилом. Пішов у хату, Збудив „штаб“.

Трохи агодом уде Іка:
на Макогони. Попе-
Курило, за ним
„а за „штабом“ з
лок кінотчиків. Ікали
шлю. Почало ростав-
на горбочках з під
шого снгу виглядала
м. Проте по обіді
від Макогони.

Сани зі „штабом“
в'їдали в хутір,
Курило вже б, в там і
говорив до купки
сай, що щільно оточи-
лого й мало не стягли
вня. А в Курило тіль-
зброї, що „парзбе-
при боці та цей-
снкий бінокль на
дх.

Побачивши загін, що
Гадів, дядьки відсту-
від Курилового коня
мовчки позирали на
що, що вилазали з саней.

— Здорово громадя-
гукнув до селян Дні-
провський, але ніхто не
ловів, а ті, що стояли
реду, придавили свої
вни, наче ті самі хотіли
спися й вітати тих, що
були.

— Добрі громадяне,
гукнув Курило:— глянь-
хлопці, що за ніки
Гдали оді „громадя-
розвертки жодного
не вивезли. І мене
путь розірвали б на
матки, коли б ви не
ослідіт так вчасно. Ка-
ть— „грабувати нас при-
“.

„Громадяне“ мовчки
вдавалися на місці й
рже блимали спід на-
данх брів.

— Хто в нас за стар-
ної?— спитав Курило.

— Я— виступив напе-
високий, вусатий дя-
ло.

— Даю вам часу до
арього; вивезти тисячу
дх хліба до волости.
мері прийдете повідо-
та мене про угоду.
лики з'яйте; не вивезе-
— сволок з'явимо.

— А цього не хочеш?
з дайкою гукнув хтось
вду. Курило підвівся
встреманях, хотів поб-

чити— хто, але всі, як і раніше стояли мовчки, втопивши очі
в землю. Курило завзято кинув:

— Візьмемо, візьмемо. У нас, брат, така машинка є!
Росташувалися в найбільшій хаті. В одній кімнаті роставу-
вався „штаб“, у другій кіноточки. Зібрали засідання „штабу“
й комосередку. Говорив Курило.

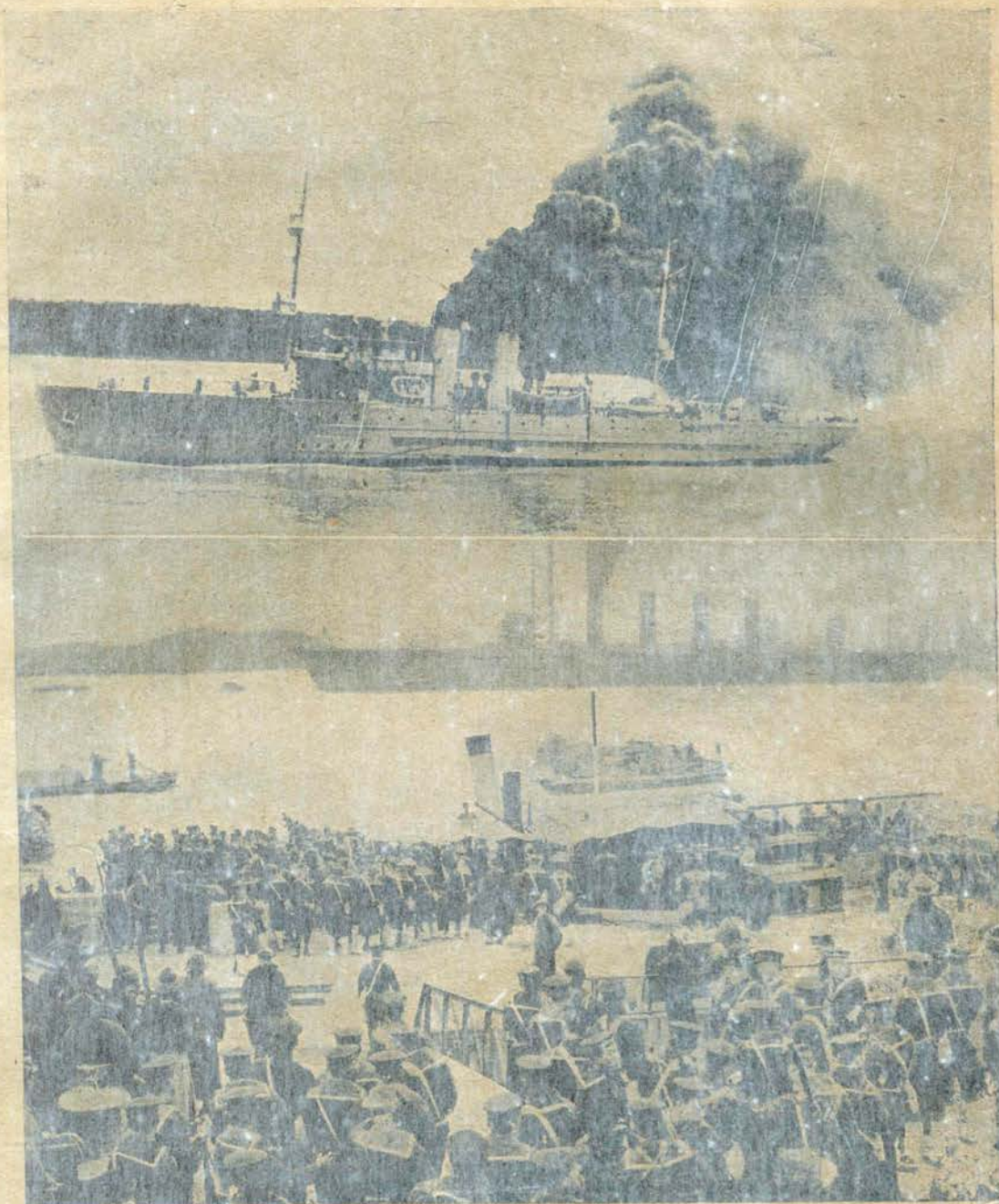
— Рішуче почнемо з завтрашнього ранку. До того часу че-
катимемо. Хай наші вояки не розходяться, бо можна на все че-
кати. Виставити сторожу. Гуляти підуть тільки двоє, я скажу
після хто.

Після засідання Курило покликав до себе в куток двох кін-
нотчиків— Омелька й Коваля, довго щось їм тихо говорив. Увечері хлопці причепурилися, начистили остроги й пішли „на
вулицю“.

* * *

Сутеніло вже, коли до штабу прийшли макогонівський стар-
ший і з ним ще чотири селянина. Тепер вони вдягнені були в

Д О П О Д І Й У Х І Н І

Вгорі—американський панцирник „Ізабелла“, що бомбардував м. Нанкін. Нижче—японська морська піхота на крейсері „Тепру“ прибула до Шанхая.

рвані свитки, старі шапки й мали вигляд справжньої бідноти. Але Курило відразу пізнав серед них тих, що запали його коня за повід і тягли з сідла його самого.

— Ну що—надумалися? Коли вивезете тисячу пудів?

— Ми канешно вивеземо,—почав Хома Макогон.—Ми канешно не проти того, щоб розверстку вивезти, ми розуміємо, що воно нала...

— Еге ж, розуміємо—підтакнули інші...

— Так тільки вояс от у чому...

Товаришів оглянув, запитуючи ніби—„чи правду кажу“?

— Де ж його взяти?

— Нема в нас чого взяти!..

— Верно, товариші, що нема,—сказав той, що стояв праворуч.

— Верно, нема в нас...

— Верно...

— Нема...

Загомоніли оазом.

Курилові стало нудно. Пересів до вікна. Вийняв з футляра бінокля, подивився крізь його на двір, що його вже окутувала темрява: після навів на селян і знов удивився в вікно.

Куркулі погмоніли, помітили, що Курило їх не слухає й поволі звернулися до Дніпровського, що іронічно їм підгакував, насмішувато киваючи кудлатою головою. Тільки один з селян, той самий, що казав „верно“, продовжував стежити за Курилом, що крутив і наводив бінокля. Нарешті не витримав, спитав:

Що це в вас за машинка?

Курило голосно відповів:

— А це машинка, що показує, де в куркулів хліб заховано.

Селяне всі разом повернулися до його. Хома нешироко зашміявся.

— То вашій машинці нічого робити в нашому хуторі.

— А хіба ви вже вирішили вивезти хліб?—просто-хитро запитав Курило.

— Товаришу, змилюйтеся: нема в нас хліба,—знову загомоніли всі.

— Тихо!—розлютовано стукнув по столу Курило,—це ваше останнє слово?

— Нема в нас—загомоніли знову в один голос.

— Так слухайте ж, куркульня.

Завтра зранку ми починаємо шукати.

Що знайдемо—все заберемо. Фронт і заводи хотять їсти.

Годі нам з вами панькатися. Ідіть.

Понуро, заховавши надію, виходили куркулі.

В низенькій чорній відсажі хаті гостро б'є в ніс самогоном: махрою. Потріскуючи жере смалець черепок; хиткий язик світла придавлено лиже повітря. Сьогодні немає співів, веселого гомону. Щось стороннє вірвалося в налагоджений день за днем побут, розірвало веселощі, придавило співи. Хлопці збилися до

купи, палко щось обговорюючи. Дівчата збилися коло Оксани доньки Хоми Макогона—щось співчутливо киваючи головами слухаючь—розпитують.

Дівчачий гурт тихий.

Хлопці?

— Хорти городські притаскалися!..

— Хлібця схотілося...

— Городський сахар б'є хліба не дуже солодкий!..

— Ну з тим і пойдуть!

— Багацько не знайдуть!

— Були вже такі, що шукали...

— Знаходили багато...

— І ці того знайдуть!

— Немає тут Шуліки, аби їх нагодував!

— А самому руки в роткі?

— Так що ж самому!

Омелько й Коваль узявши привіталися:

— Здорові парубки!

Хтось один за всіх відповів:

— Здоров!

Дівчата цікаво позирали в свого кутка. „Досвітчена мати“ зустріла хлопців, запобігливо вклоняючися:

— Прошу, прошу до мого вбогої господи, товариші садати. Чим багаті, тим і частуватимемо.

Омелько, славний, кучерявий парубок, шаблока при беготі та бр'якіт острогів. Скрізь, де б не спинився „штаб“, хоч би на один день, Омелько всигав завести „цікаве“ знайомство, а здебільшого й щось значніше за звичайне знайомство.

„Баб'ячий комісар“—дражили його товариші. Коваль, хоч і поступався багацько в де чому перед Омельком, був найліпшим йому конкурентом серед усіх „штабистів“, бо красно говорив вмів.

Нема чого й говорити: хлопці відразу заводили увагою дівчат. Ну хіба ж можна було дівчатам не зацікавитися хлопцями, такими вілмінними від сірих, однотонних хуторських парубків?

То й не дивно ж, що забуто було все інше, а колір щок, жваві меткі погляди, бризки сміху говорили за щось інше, ніж ворожість.

А хлопці уживаючись біля дівчат, пильно стежили за тим, що робилося в хлоп'ячому гурті, Омелько взявся біля Оксани, а Коваль зібравши коло себе гурт дівчат розповідав їм про незвичайні свої пригоди.

А в гурті хлопців настрої були інші.

Омелько помітив, що Борис Оксанин парубок, хотів кинутися на нього, але хлопці стримали. Тоді він підвівся, підійшов до Бориса, став на бік, ніби ховаючись від Коваля, але так, щоб чула Оксана сказав:

— Ти, хлопче, зі мною не задарайся: даремно порох витрачавши, не здається це тобі. Може в мене комуністи більше забрали, ніж ти маєш? А тільки більше не візьмуть—дзуськи.

Сказав і знову підійшов до Оксани, таємничо:

— Хочеш, щоб не забрали, треба

Гойдалки на татарському базарі в Астрахані

Роспочалась навігація на Волзі. Астрахань

вміти ховати. Почав їй розповідати, як з батьком хліб і майно довав від більшовиків. Мовчазна Оксана мало по малу розговорилася, а навіть зізналася — розтало дівоче серце:

— От у нас, мабуть, не знайдуть: тато так ловко в клуні ховавши, що скільки не приїздили, ніхто не знаходив.

Омелько мало не підскочив, але стримався, продовжував розмову.

— А от як ми з дядьком колись устругнули, — зашепотів на вухо.

Тим часом Борис і кілька хлопців зникли з хати. Омелько помітив це, моргнув Ковалеві: час іти, мовляв.

Морозною вулицею жваво йшли до штабу.

— Ну що, як?

— Казала Оксана, щоб завтра ще приходив.

Прийшли до штабу, збудили Курило, докладно розповіли йому про гулянку, а потім, не скинувши навіть острогів, спали. Омелько бачив у сні Оксану і нервово совалася на лаві.

* * *

Хліба не вивіз жоден хазяїн. Курило наказав усім на обід зібратися до „штабу“. Вийшов на ганок, спитав:

— В останнє: везете хліб?

Понуро відповів Хома Маког'їн:

— Нема чого везти!

— Тоді будемо шукати — сказав Курило! — Почнемо з найбагатішого найстаршого. Веди нас до свого двору, — звернувся до Хоми.

— Ходімте, — сказав Хома й сплеснув плечима, мовляв: не мало ми шукало, понишпор ще й ти по своїх закутках — Хома певний у своїх словах.

Прийшли. Курило став серед поцупленого міцними будівлями двору, вийняв з футляра бінокль. Довго його крутив і підкручував. Дядьки, що стояли навкруги, дивилися недовіливо й зацікавлено: чи вийде що з цієї комуністичної витівки, і справді доведеться віддавати хліб, чи все буде по старому — пошукають, не знайдуть та й поїдуть собі. „Штаб“ і хлопці, ледви заховуючи здивовання, напружено чекали, що побитиме далі цей шугар Курило. Тільки Омелько, що знав Хома, спокійно слідував.

А Курило повозившись з біноклем досить, щоб зосередити на ньому увагу глядачів, приставив до очей і почав оглядати місто. Дивився довго, після повільно пішов у садок. Довго ходив довж і в попереку садка, пильно оглядав через бінокль кожний куточок, землю біля кожного дерева, кидав час від часу:

— А добре Хома хліб ховав!

Хома не ховав задоволення: усмішка простяглася від вуха до вуха. Курило глянув на його через окуляри, думав: чекай, чекай, як ти далі сміятимешся.

Довго Курило водив усю юрбу садком і городом, а після почав оглядати клуні та сараї, що були порожні, крім скогарні. Зазирнув навіть до сажу, сполохавши жирних йоркширів. До Хоми звернувся:

— Знай, що знайду хліб, свиней до одної заберу.

— Знайте — забирайте, — майже весело, відказав Хома.

Курило шукав далі. Увійшли до клуні. Хома трохи одминувся на обличчі, очі неспокійно побігали.

Омелько:

— Тут, — на вухо Курилові: — Хома бороду гризе.

Курило довго й напружено оглядав усі куточки клуні. Навіть перекрутив щось у біноклі. Спирнувся на тому куткові, де стоїть в'ялка в полові. Дивився довго. Зняв окуляри, протер хусткою. Знову дивився.

— А нуте, хлопці, відкидайте полову й копайте отут.

Три міліціонери озброїлися лопатами. Хома стояв спокійно, усміхався ніби з призиством, а в рухові руки, що поглажувала бороду, заховався неспокій.

— Ага, вже не так весело, як у садкові було, — подумав Курило.

Але, що це? хлопці копають старанно, викопали яму в аршин завглибшки, а нічого немає.

Півтора аршина. Непомітно нічого, тільки пухка земля свідчить за те, що тут недавно копали. Два аршини. Омелько сам собі вилаявся. Курило нервово закусив губу, на Хома через окуляри поглядав. Той уже оволодів собою, стоїть блідий, але спокійнісенький.

Раптом:

— Солома — гукнув один із тих,

що копали. Ще кілька разів викинув землю з ями й почав витягувати здавлену соломку. Хома аж застогнав. — Що весело? — подумав Курило, а вголос гукнув весело:

— Ну, Хома, пропали твої свині. А ну, хлопці, що там є далі?

Хлопці витягли дошки й під ними побачили суху, викладену цеглою яму, повну новеньких лантухів з хлібом.

— Ну, ходімте далі, — сказав Курило, приставив до очей бінокля і, тепер швидко вже, відкрив двері чулана:

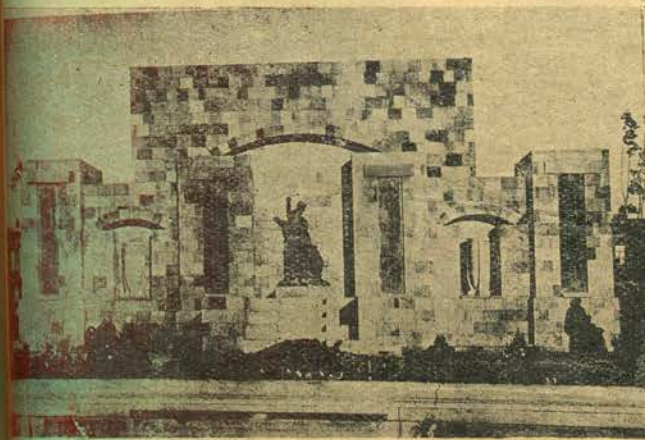
— А підійміть но ці дошки.

Омелько сокирою підважив: дошка тріснула, відкрила яму, а в ямі повно щирої „як золото“ пшениці.

— Гадюка, — не втримався Дніпровський, — люди як мухи з голоду пухнуть, а ти сидиш на хлібві, як собака на сні...

Повноважний радянський представник у Хіні т. Черних, що повернувся до Москви

Пам'ятник 26-ти розстріляним бакинським комісарам у Баку

Нагорода прапором Сельінтерну Гуандунського об'єднання селян

ДЕНЬ 1-го ТРАВНЯ В ХАРКОВІ

На трибуні ліворуч — тов. Каганович. Праворуч — демонстрація польських робітників Харкова біля трибуни польського клубу ім. Варинського

У дворі тим часом дядьки зібралися в гурт і жваво про щось гомоніли. Коли вийшов з хати Курило і запропонував іти до сльдючого двору, від гурту підійшов літній селянин і сказав:

— Товариш начальник! Не треба більше трусити: завтра ми вивеземо хліб.

— Надумалися? Тепер бачите, що машинка знайшла?

— Бачимо вашу чортову машинку...

— Ну добре! Тільки я вже не згоден на тисячу пудів: вивезіть півтори й п'ять голів худоби на м'ясо.

Той відійшов до своїх. Раділися недовго.

— Добре. Згодні. Вивеземо півтори тисячі.

— Так то. Бісова куркульня. Ходім, хлопці. А ти Хома й свиней завтра підвезеш до волости.

Виходячи Омелько позирнув на вікно: повний ненависти промовив його погляд Оксани.

* * *

Увечері Омелько з Ковалем знову пішли на досвітки. Ніхто майже не прийшов, а ті, що були, дивилися на хлопців відверто вороже й замовкли, тільки-но ті увійшли до хати. Оксани так само не було. Хлопці крутнулися по хаті і пішли геть.

До „штабу“ було вже недалеко, коли почули за собою кінський тупіт. Враз притулилися за рогом до тиву, а коли вершник наблизився, разом гукнули:

— Сій!

Зляканий кінь кинувся в бік, вершник потяг повідки, щоб повернути й тікати, але Коваль уже повис на гриві:

— А заць лишець.

З коня зстигнув зняковий Борис.

— А куди це ти, голубе?

— До дядька в волость.

— Так ходім же до штабу, там дізнаються, що то за дядько в волости та чого тобі приспичило їхати до нього саме вночі.

Омелько повів Бориса під руку. Коваль, що йшов іззаду помітив, як той кинув щось у сніг. Підняв.

У „штабі“ Борис так само почав вертати про дядька, а коли Коваль дав Курилові папірця, що підняв йдучи за Борисом, той парубок замовк і, наче затаївся, не сказав більше жодного слова.

А було в тому папірцеві:

„Отаманові Шуліці. Любий, небоже! Приїхали комуністи якоюсь проклятою машинкою, що показує, де хліб заховано. Якщо не виріжете їх цієї ж ночі — будемо ми всі бідні: доведеться завтра вивезти півтори тисячі пудів, а мені ще й п'ятеро свиней. Твій дядько Хома“.

— Бач, який воно дядько, — сказав Курило: — а куди він мав взяти цю щидульку?

Борис мовчав.

— Ну, не хочеш балакати — й не треба. Отведіть його, хлопці, до своєї хати та стережіть добре: нехай він потім з Чекою балакає. Ти, Дніпровський, бери трьох хлопців та потім їх приведіть сюди Хома.

Минула година. Хома аж ойкнув, коли, переступивши поріг кімнати, став віч на віч з Борисом.

* * *

Другого дня довга валка підвід простяглася по дорозі до волости. На чолі їхали великі сани з Хомою й Борисом під охороною трьох кінстичків. На других галасували розні йоркшири. Далеко попереду їхав штаб.

Микитенко аж руками об поли:

— Я ж казав, що тільки Чорт-Курило щось вдіє з тими Макогонами.

Курило посміхнувся, закашлявся і виплюнув на сніг воний харчок.

* * *

...Коли Курило змірав на південному березі Криму, спомин валишив мені старенький бінокль.

...Ввечері я відпочиваю від телефонних дзвінків і виймаю футляра старенького „цейса“, що лежить там поруч з „шармом“.

І тоді я буваю зі своїм другом.

ПРО ВСЕ —
— ПОТРОХУ

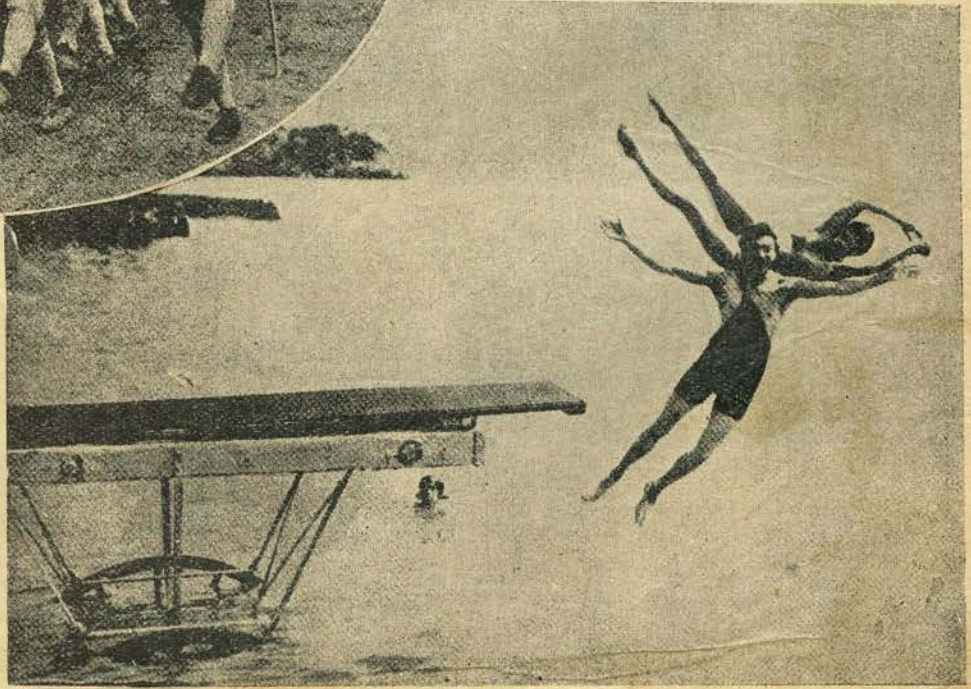
Японська жіноча капела, що грає до традиційного весняного танку

Прусська дисципліна в хінців — на фотографії характерний пруський крок, що ним марширують хінські вояки

Нова гра американок — так званий яйцевий м'яч

Купальні розваги на Рів'єрі. Пара танцюристів, що навіть плигаючи в воду не забувають своєї професії і пророблюють у повітрі всякі фігури з танців

РАБОЧАЯ ПРАВДА

РАБОЧАЯ ГАЗЕТА

Содержание № 19
СТАТЬИ: 1. О рабочем движении в Англии. 2. О рабочем движении в Германии. 3. О рабочем движении в Италии. 4. О рабочем движении в Японии. 5. О рабочем движении в Китае. 6. О рабочем движении в Индии. 7. О рабочем движении в Австралии. 8. О рабочем движении в Южной Америке. 9. О рабочем движении в Африке. 10. О рабочем движении в Азии.

Содержание № 19
СТАТЬИ: 1. О рабочем движении в Англии. 2. О рабочем движении в Германии. 3. О рабочем движении в Италии. 4. О рабочем движении в Японии. 5. О рабочем движении в Китае. 6. О рабочем движении в Индии. 7. О рабочем движении в Австралии. 8. О рабочем движении в Южной Америке. 9. О рабочем движении в Африке. 10. О рабочем движении в Азии.

щевня, що з 15-го квітня виходитиме щоденно робітничою газетою.

Урядовий дозвіл на видання видає ім'я Н. Полетаєва, члена фракції більшовицької державної думи.

Близьку участь в організації „Правди“ брали депутати-більшовики державної думи. І в той час було шестеро: Муранов, Бадаев, Петровський, Шагов, Полетаєв, Самойлов.

Працювали і створювали фізіономію „Правди“ такі особи: С. С. Данілов, К. С. Єременко, Ф. Ф. Іллін (Раскольников), В. М. Скарлатин, К. Н. Самойлова, М. О. Ольмінський, С. М. Липев, Бубнов, І. Сталін, Б. Мотолов.

З першого дня визначив характер одвідувачів, що йшли до „Правди“.

Це були виключно робітники. Аж з початку 1914 р. почали з'являтися зрідка студенти й курсисти.

Перший номер „Правди“ вийшов 22-го квітня (5-го травня). Завдяки величезному співучастю робітників, що нетерпляче чекали своєї газети, „Правда“ відразу стала на ноги, почала окупувати себе, держа, що газетники продавали номер папки по 2 коп.

В липні в статті т. Леніна „Під сумки піврічної роботи“ („Правда“ № 78-81) було приблизно підраховано ступінь участі ро-

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА ГАЗЕТУ „РАБОЧАЯ ПРАВДА“

СЪВЕРНАЯ ПРАВДА

РАБОЧАЯ ГАЗЕТА

Содержание № 19
СТАТЬИ: 1. О рабочем движении в Англии. 2. О рабочем движении в Германии. 3. О рабочем движении в Италии. 4. О рабочем движении в Японии. 5. О рабочем движении в Китае. 6. О рабочем движении в Индии. 7. О рабочем движении в Австралии. 8. О рабочем движении в Южной Америке. 9. О рабочем движении в Африке. 10. О рабочем движении в Азии.

Содержание № 19
СТАТЬИ: 1. О рабочем движении в Англии. 2. О рабочем движении в Германии. 3. О рабочем движении в Италии. 4. О рабочем движении в Японии. 5. О рабочем движении в Китае. 6. О рабочем движении в Индии. 7. О рабочем движении в Австралии. 8. О рабочем движении в Южной Америке. 9. О рабочем движении в Африке. 10. О рабочем движении в Азии.

ПРИИМЪ ОТЕЦЪ ПОДПИСКА
Содержание № 19
СТАТЬИ: 1. О рабочем движении в Англии. 2. О рабочем движении в Германии. 3. О рабочем движении в Италии. 4. О рабочем движении в Японии. 5. О рабочем движении в Китае. 6. О рабочем движении в Индии. 7. О рабочем движении в Австралии. 8. О рабочем движении в Южной Америке. 9. О рабочем движении в Африке. 10. О рабочем движении в Азии.

Содержание № 19
СТАТЬИ: 1. О рабочем движении в Англии. 2. О рабочем движении в Германии. 3. О рабочем движении в Италии. 4. О рабочем движении в Японии. 5. О рабочем движении в Китае. 6. О рабочем движении в Индии. 7. О рабочем движении в Австралии. 8. О рабочем движении в Южной Америке. 9. О рабочем движении в Африке. 10. О рабочем движении в Азии.

Содержание № 19
СТАТЬИ: 1. О рабочем движении в Англии. 2. О рабочем движении в Германии. 3. О рабочем движении в Италии. 4. О рабочем движении в Японии. 5. О рабочем движении в Китае. 6. О рабочем движении в Индии. 7. О рабочем движении в Австралии. 8. О рабочем движении в Южной Америке. 9. О рабочем движении в Африке. 10. О рабочем движении в Азии.

Содержание № 19
СТАТЬИ: 1. О рабочем движении в Англии. 2. О рабочем движении в Германии. 3. О рабочем движении в Италии. 4. О рабочем движении в Японии. 5. О рабочем движении в Китае. 6. О рабочем движении в Индии. 7. О рабочем движении в Австралии. 8. О рабочем движении в Южной Америке. 9. О рабочем движении в Африке. 10. О рабочем движении в Азии.

Низько робітничих газет, що появилися замість придушеної газети „Правда“

РОБІТНИЧА ГАЗЕТА „ПРАВДА“

Ще відтху 1911 року петербурзькі робітники почали жваво об'єкувати питання про робітничу газету. Одначасно заговорили і про будівництво робітничого палацу в Петербурзі. „Звезда“ патруєвала листа до редакції А. Германова, який доводив, що в умовах режиму тривоги і репресій тільки газета має шанси встояти.

На статтю Германова відгукнулися робітники. До редакції почали надходити листи.

Мешканцями в своїх органах надрукували запрошення від імені групи робітників Невського району принести гроші на робітничу газету до ліквідаційного органу, або до деяких професійних органів, але даремно. „Звезда“ поді надзвичайно підвищив інтерес робітників до газети і збільшив в їхньому почерку, яких зібрався до 4 тис. крб.

„За Правду“
Просвіщені

ПРАВДА ТРУДА

РАБОЧАЯ ГАЗЕТА

Содержание № 19
СТАТЬИ: 1. О рабочем движении в Англии. 2. О рабочем движении в Германии. 3. О рабочем движении в Италии. 4. О рабочем движении в Японии. 5. О рабочем движении в Китае. 6. О рабочем движении в Индии. 7. О рабочем движении в Австралии. 8. О рабочем движении в Южной Америке. 9. О рабочем движении в Африке. 10. О рабочем движении в Азии.

Содержание № 19
СТАТЬИ: 1. О рабочем движении в Англии. 2. О рабочем движении в Германии. 3. О рабочем движении в Италии. 4. О рабочем движении в Японии. 5. О рабочем движении в Китае. 6. О рабочем движении в Индии. 7. О рабочем движении в Австралии. 8. О рабочем движении в Южной Америке. 9. О рабочем движении в Африке. 10. О рабочем движении в Азии.

ВЪ МОСКВѢ
ВЪ ПЕТЕРБУРГѢ
ВЪ ТРАНСИЛАНІИ

ВЪ МОСКВѢ
ВЪ ПЕТЕРБУРГѢ
ВЪ ТРАНСИЛАНІИ

ВЪ МОСКВѢ
ВЪ ПЕТЕРБУРГѢ
ВЪ ТРАНСИЛАНІИ

ВЪ МОСКВѢ
ВЪ ПЕТЕРБУРГѢ
ВЪ ТРАНСИЛАНІИ

ВЪ МОСКВѢ
ВЪ ПЕТЕРБУРГѢ
ВЪ ТРАНСИЛАНІИ

Витків у створенні своєї газети. Ра-
зом до 5-го травня було зібрано 4.288
руб. 84 коп.

Всього в зборі взяли участь 504
робітничих групи.

Це було явище, небувале в історії
газетної справи і робітничого руху в
Росії.

На „Правду“ тепер же посилалися
репресії і поліційні утиски: грошові
штрафи, конфіскації, арешти редакто-
рів, і навіть окремих співробітників
стали звичайним явищем.

В цих умовах довге існування га-
зети здавалося неможливим.

З великим напруженням читачі й
співробітники чекали перших роковин
„Правди“.

Цей день прийшов, і в вівторок
23-го квітня вийшов ювілейний (296)
номер.

В ювілейному номері „Правди“
було підсумовано де-яку її діяльність.

Всього було надруковано за рік
1.335 статей: з них 226 було присвя-
чено боротьбі з капіталом, питанням
організації робітників—48, виборам до
державної думи—141, полеміці з лібе-
ралами й октябристами—137, ліквіда-
торству—52 і т. д.

Заміток і листів робітників було
вищено силу-силенну.

Про самі страйки вміщено 2.373
лінійки.

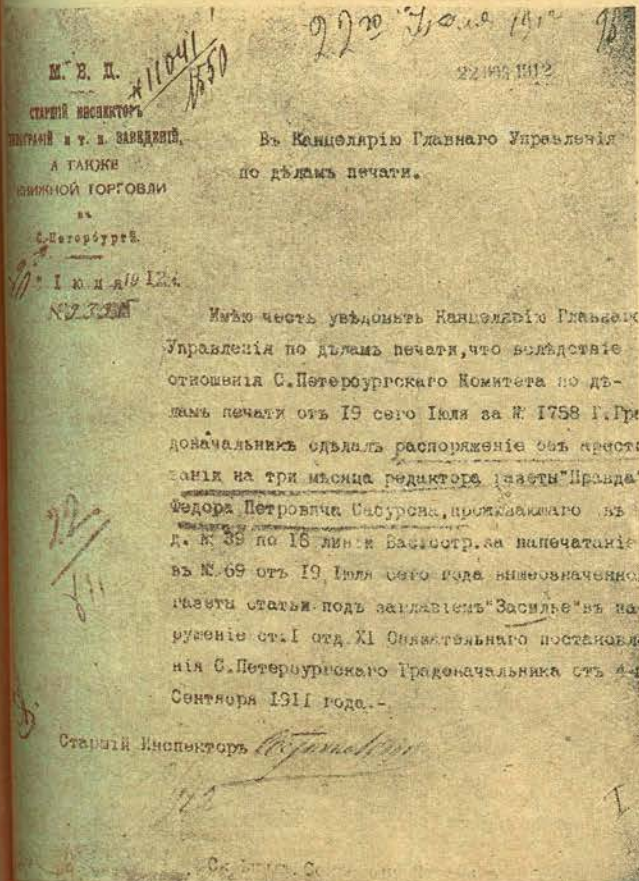
Про те, з якою щирістю і з якою увагою ставилися робіт-
ники до своєї газети, свідчить сила привітань, що надійшли до

До 15-річчя „Правди“

Керівники „Правди“: Н. М. Бухарин—редактор та М. І. Ульянова—секретар редакції

До 15-річчя „Правди“

редакції з нагоди роковин і пізніше. Вплив „Правди“ почав
поширюватися і на село.

Кореспонденція надходила спочатку з промислових районів,
а потім і дальших.

В газеті довелося запровадити відділ „Селянського життя“.
Зріст робітничого руху приневолив одвести частину газети
на обслуговування селянських інтересів, спричинив неодмінне й
неминуче збільшення формату газети. 29 травня 1913 р. „Правда“
стала великою газетою.

За перший рік існування газети „Правду“ було конфісковано
41 раз, оштрафовано на 7800 карб.

Крім того трьох редакторів було заарештовано без заміни
штрафом.

Тепер цього було замало: за один місяць газету сконфіску-
вали й оштрафували 10 разів.

Нарешті, 5 липня на 440-й день її існування „Правду“
було придушено.

Всього вийшло 356 номерів.

Однак, робітники недовго залишалися без своєї газети.
Замість „Правди“ 13 липня вийшла „Рабочая правда“, „Се-
верная Правда“, „Правда Труда“. За „Правду“, „Пролетар-
ская Правда“, „Путь Правды“, „Рабочий“, „Трудовая Правда“.

Останню було закрито 8 липня 1914 р. Короткий час у
Москві виходило правдиське видання „Наш Путь“.

На руїнах старого ладу в беззвізні 1917 р. в Петербурзі
воскресла „Правда“ з тим, щоб залишити її центральним ор-
ганом комуністичної партії і передовим бойцем світової рево-
люційної робітничої преси.

* * *

Хай лине час і в ранок ніжний

Змайструє хтось і нам трюну

Цвіте акація так сніжно

Тебе я братньо пригорну

Хай може завтра звиснуть хмари

Тоді підем в гарматний гул

А поки ми з тобою в парі

І вся акація в снігу.

Пилип Голубничий

Одна з багатьох форм репресій проти газети „Правда“

УКРАЇНЬСЬКА ГАЗЕТА ЗА КОРДОНОМ

Стаття М. Трубаїні

ПОШТА знов принесла цілу гору згорнутих та сфальшованих закордонних газет. З них вибираємо українські всіх напрямків та відтінків

Серед них західно-українські: львівське „Діло“, холмське „Наше життя“, луцька „Українська громада“ львівські ж „Світло“, „Громадський голос“, „Новий час“, „Рада“, „Проф. Вісник“, коломийська „Покутське слово“, ужгородська „Карпатська правда“. Поруч лежать паризькі „Українські вісти“, „А от кілька газет зза океану, найбільше з Канади.

Багато цих українських газет та газеток видається по різних закутках земної кулі, де лише набереться купка українців.

Серед заокеанських газет зустрічаємо три, що притягують нашу увагу. Це: „Українські щоденні вісти“ та канадійські „Українські робітничі вісти“ і „Фармерське життя“. На перших двох газетках гасло: „Пролетарі всіх країн, єднайтесь!“ на третій— „Хай живе злука фермерів і робітників“. Ці газети об'єднують свідомих українських робітників та фермерів навколо організацій, що стоять на платформі класової боротьби і йдуть за проводом американської компартії. В цих газетах спостерігаємо велику зацікавленість Радянською Україною. Вони провадять завзяту боротьбу за висилку делегації на Радянську Україну з представників усіх тамтешніх організацій. Проти цієї делегації голосують угорці, що бояться її як чорт ладану.

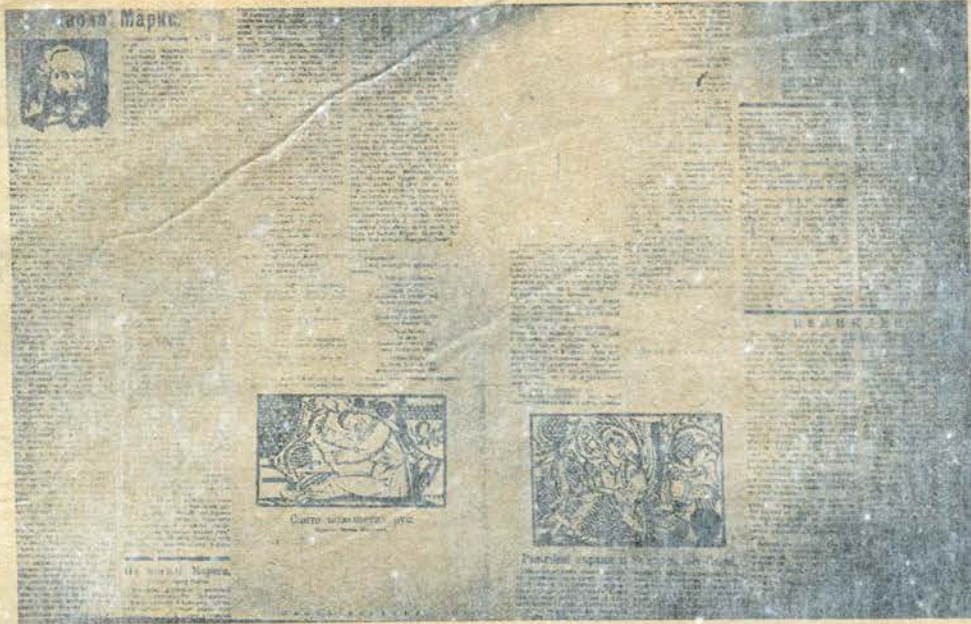
Правда цим газетам доводиться терпіти нагніт від жовтої пошести, що охопила всю буржуазну пресу. Але воли викрутують цю жовтизну, вони цілком пристойні робітничі та селянські газети.

Одна з кращих газет „Фармерське життя“, що своєю технікою та змістом стоїть вище багатьох наших газет. Ця газета на 8 сторінок виходить що середі і докладно освітлює життя Канади, Сполучених Штатів, Англії, Радсоюзу та найголовніші події на світі. Багато місця дається висвітленню сільського господарства та популярно-науковим розвідкам. Газета міцно зв'язана зі своїми читачами, вмі-

щуючи цілу сторінку їхніх дописів. Газету оздоблено добрим ілюстраціями.

Всі ці газети провадять завзяту політичну боротьбу за інтереси українських робітників та фермерів у Америці. Живляться вони соками, що йдуть з Радянської України, Західної України, викривають галіанську українську еміграцію, притягують гнівна, пораніше закликаючи ронувати гомин українських робітників і фермерів, де тільки вистає і натомість росте міграційна здорова класова правда, що єсть масовою робітничо-селянською газетою.

Оце серед заокеанських газет. А ось західно-українські. Перше, що привабило в цих газетах залежно від напрямку—де пламі нашім тах та вапнім „По конфіскації наклад 2-й“ і сліди першої польської преси. Серед би число 75

На фотографії видно, що робить польська цензура з газетами. Великі білі плями в написом „skonfisksvano“

львівського „Діла“, що „виходить щоденно перед полуднем“ з 5-го квітня. Замість першого заголовка: „Знищення докладі „Львів 4-го квітня 1925-року“, далі 2 1/2 шпальти білого паперу, підпис Ф. Ф. і кімнат

Дісно, що цензура „Посполітої“ нищить до кінця українське слово, не зважаючи на те, що дим словом в дорудують такі панські пошени як ундоці. Вгорі того ж щоденніс „Після конфіскації—другий наклад“. Такий нагріс трапляється на номерах газет

Старе сорокарітнати „Діло“, колиш бойовий органіспіробітничав І. Франко, мер перетворився в мраншундівську газетку, де можна читати слабенькі статті, що часть про задубілість голів авторів.

Західна Україна під Польщею і традиції Польщі перетворились тубільним українцям.

Про Польщу хтось сказав, що скільки поляків, стільки партій. Наші українці не можуть попасати задніх: от же про це не вистачає часу переглянути якого напрямку якась із великої кількості західно-українських газет.

Лише слід зауважити, що вся ця величезна кількість газет при 3-х мільйонному населенні Галичини є причиною того

сеї ті газетки слабї, ледве животиють, передлатників мають дуже мало і живляться головним чином доморослими „письмаками“.

Але в їй пристойні газети. Візьмемо „Світло“ за 10 квітиа. Проглянемо:

ЛьВІВ. „Святочний поранок в честь Маркса“. Подається інформація, як було влаштовано будівельними робітниками свято Маркса.

ПЕРЕМЫШЛЬ. „Віче безробітних“. Відбувся мітинг безробітних, що зібрав понад 600 безробітних. Пенесівці зі своїми виступами на мітингу провалилися. Половину заміткі сконфісковано цензурою.

Західно-Українські газети невеличкого формату на 3—4 колонки можуть багато дечому повчитись у нас.

П'ятого травня ми святкуємо „День Преси“. Тут у себе, в Радянській Республіці, робимо огляд своїх досягнень, перевіряємо ті шляхи, що ними йшла наша преса, і на підставі попереднього досвіду намічаємо віхи дальшої роботи.

Ми знаємо, що наша преса служить інтересам трудящих.

Не так з українською пресою за кордоном, особливо під Польщею, Румунією та на Підкарпаття.

Ми бачимо, що вона відсвітлює інтереси різних класових угруповань, провадить боротьбу за ці інтереси. Але, не зважаючи на нелику кількість цих угруповань усю їхню пресу можна поділити на два табори:—за радянську Україну і за владу трудящих;—проти радянської України і проти влади трудящих.

Другий табір досить міцний, бо він спирається на командні кола в буржуазних країнах, на безповоротні субсидії. Але ми спостерігавмо, що ворожа нам преса, не зважаючи на ту підтримку — занепадає, замість зміцнюватись і крок за кроком росте. В той же час бурхливо зростає преса трудящих. Одна

за другою ростуть нові газети, росте їхній тираж, удосконалюється техніка, а разом з тим росте їхня роль, як масового агітатора й пропагандиста ідей комунізму.

І хоч польська цензура жорстоко нівечить кожний номер газети, хоч часто доводиться й цілу газету наново переробляти, терплячи на цьому величезні матеріальні збитки, про що свід-

чить тільки лаконічний напис „по конфіскації другий наклад“, хоч безнастанні штрафи, арешти газетних робітників та ровгрома цілих редакцій в під Польщею буденним явищем—революційна робітничая преса росте й гартується в боротьбі, готуючи ґрунт для остаточного виступу робітничого класу проти капіталу.

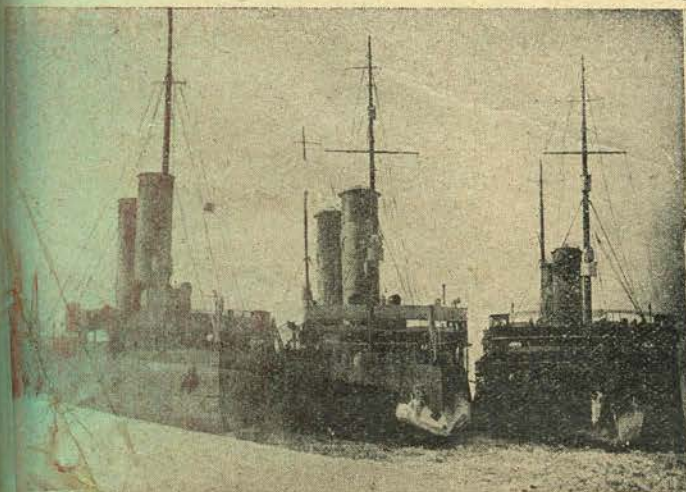
Не з меншими труднощами доводиться пробивати собі шлях у світ і закарпатській та буковинській українській пресі. Перша стогне під чоботом чехословацької „республіканської поліції“, а друга — під гнітом румунської сигуранци, що винайшла найрадикальніший засіб боротьби з пресою: це нищити всяку небажану газету, як тільки вона дійшла до поштової контори. Розуміється, що при таких умовах про розвиток революційної преси нічого й говорити. Вона майже цілком заміняється листівками й прокламаціями, видаваними десь у підпіллі, таємно від поліції та сигуранци, а в газету попадає революційна думка тільки тоді, коли вона як слід замаскована загальними фразами, щоб не впадати в вічі цензурі.

Газета має велику силу—це добре знають трудящі, а так само їхні вороги. В буржуазних країнах іде шалена боротьба за допомогою преси і за пресу. У вихор цієї боротьби втягнуто й українську пресу. Та інакше й не могло бути, бо ця боротьба є лише часткою тієї великої боротьби, що зветься боротьбою клас.

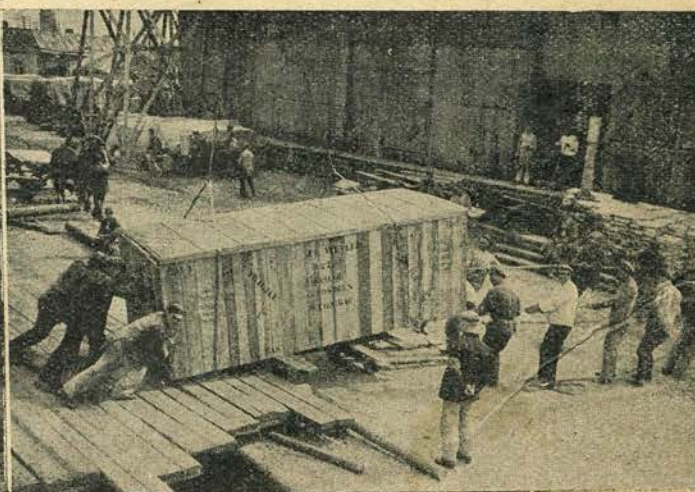

Комсомольські газети Варшавської і Данцігської в'язниць

ЛЕНІНГРАДСЬКИЙ ПОРТ

Тодоколи в гавані після весінних робіт

Груачики за роботою

Стаття С. Пилипенка

ПЛУГ, ПЛУЖАНЕ І ПЛУЖАНСТВО

(До п'ятиріччя „Плуга“)

П'ять років тому тодішня центральна селянська газета в Харкові анішла з першою літературною сторінкою, а на ній загалом правив складений молодим поетом Андрієм Павовим вірш:

Ми йдемо від плуга до машини,
 Од села в майбутнє місто,
 Йди до нас, поете-селянине,
 Підеш разом з робітництвом.

Це був час, коли що йно зароджувались сельбуди, щоб повести рішучий наступ на колишні просвіти і плужанство, як певна ідеологія, суть якої ясно висловлена у повисших чотирьох рядках, нішло по сельбудах через літературні гуртки молоді, в наступ на літературне просвітництво. Провінційальні часописи нарисали літературні сторінки, де друкувалися перші невмілі, але перейняті щирим революційним духом поезійки та оповіданнячка. На численних літературних вечірках рубка ставилась питання про примат змісту над формою, тоб-то вимагалось революційних тем, революційних ідей в новій літературі замість колишнього „демократичного народництва“.

Так зародився Плуґ, плужане і плужанство. Плуґ явився тим резервуаром, звідки появились резерви і поповнення для всіх подальших літературних угруповань, від Гарту починаючи й теперішнього Молодняком і ВУСППом кінчаючи. Шляхом життєвого оббору в конкуренційній літературно-художній боротьбі віднадали ті, що не виправдали надій і були одкинута читачем — і той же читач одбирав своїх улюбленців і лишав на сторінках новітньої літератури. Так із сотень погликаних лишилось десяток обраних.

Це був період так званого „масовизму“, що на нього багато нарікали полемисти і що дав, як бачимо, пишні плоди, той „масовизм“, що в інших формах відповідно сучасності має ажиться як метод роботи, вже на іншій лінії — на лінії пролетарської, в робітничих клубах, червоних кутках на фабриках і заводах, щоб і там знайти і виявити робітничі резерви для виховання нових кадрів пролетарських письменників, і там з тисячів показаних лишились колись за одиниці вибраних.

Що далі ця марудна робота, що дали плужане?

І мало й багато.

Мало тому, що п'ятирічній стаж замалый для письменника, тим більш у ващі безтєжкі, турботані роки. Як і асі інші радянські українські письменники, плужане лише тепер пробуєти силу на бідших художніх речах, лише тепер поглиблюють і оздоблюють мистецькими засобами свої твори.

Багато тому, що в часи повного безлітератур'я, коли старі митці або повтікали за кордон, або сиділи по глухих кутках України і мовачали, не знаючи, як конетосуватися до нового ладу, плужане своїми примітивними цєрш-творамипосильно заповнювали порожнє місце й дали довід мільон примірників радянських книжок новому читачеві.

Плуґ — в даний араз літературна організація, що видєржала без перерви п'ять років колективної праці не змінившись і не черетворившись на

щось інше, змінюючи час на час методи й форми своєї роботи. Надалі шлях Плуґа йде до утворення міцної групи революційно-селянських письменників, письменників кваліфікованих, що пройдуць череа решето й сито читачької маси.

Плуґ брав активну участь у так званій літературній дискусії що почавшись на початку 25 року, не припиняється власне, і досі. По-зичі, що їх обстоював і обстоює Плуґ поділяють, насамперед у тім, що на запитання „Європа чи Просвіта“, — плужане відповідають: „Ні Європа ні Просвіта, а орієнтація на творчість робітничо-селянської молоді, що став письменниками в процесі культурного підйому трудящих мас“.

Ця сама концепція обстоювалася Плуґом в іншій дискусійній справі, що крилася за тими „європами й просвітами“, а саме як ставитися до так званих попутників, що в решето з шестого великого питання до ставлення звгалом до інтелігенції. І те Плуґ давав відповідь: орієнтація, як на основну культурну силу, силу нової робітничо-селянської інтелігенції і неслєкє притягнення до праці кадрів інтелігенції старої.

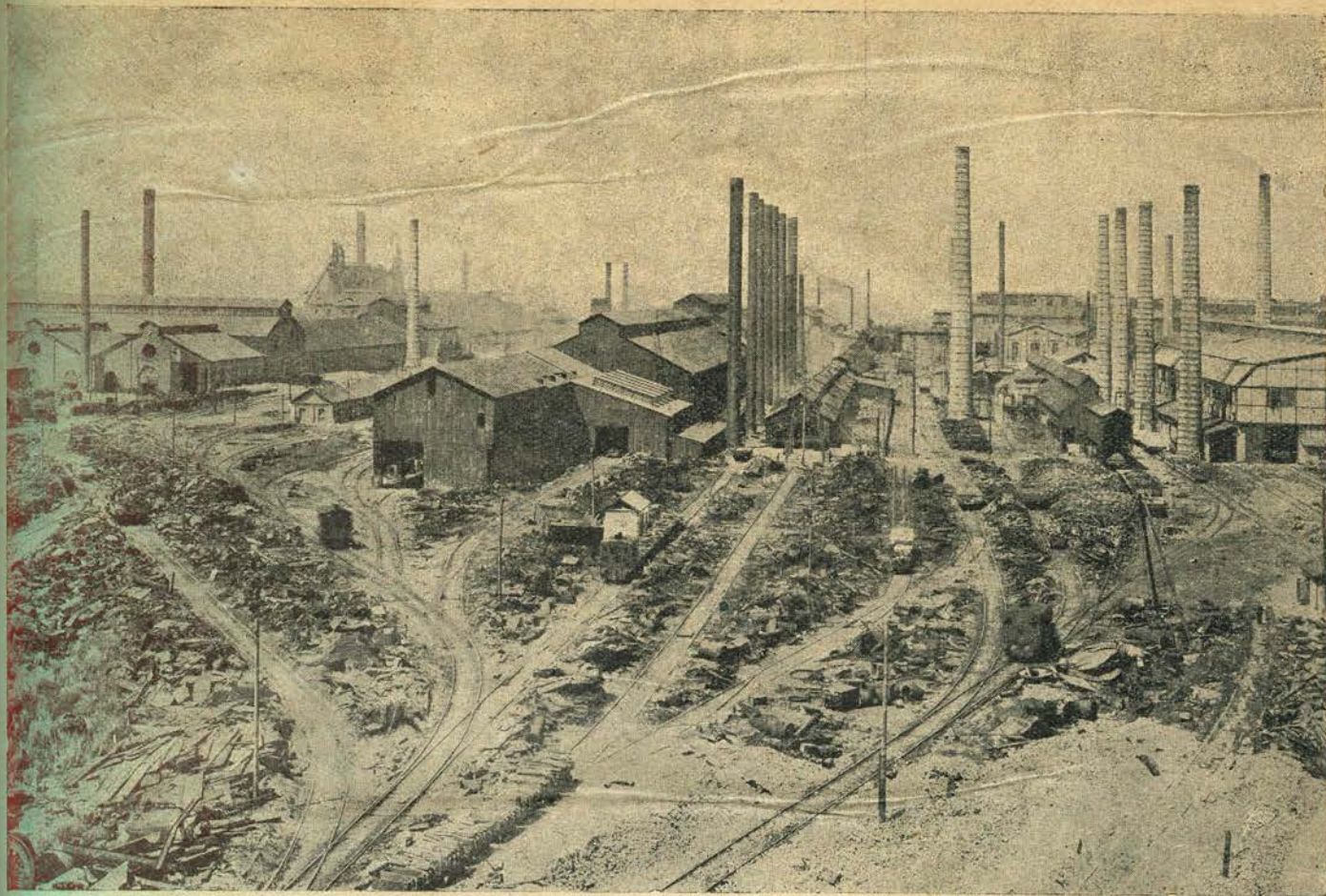
Нарешті ще в одній дискусійній суто-мистецькій ніби справі про оформлення художніх творів — Плуґ обстоює використання всіх можливих форм, що можуть дати естетичну насолоду радянському читачеві, але головну увагу пропонує звертати на обслуговування масового читача, дбаючи про можливість простоту (не упрощенство!) художніх творів, про те, що в минулі роки називалося „літературою для народа“. У літературній боротьбі останніх років Плуґ поніє багато втрат, але багато й виграв і загартувався в цій боротьбі, кристалізував у собі певне ядро, що невпинно провадить працю далі й далі.

Черговою організаційною справою на літфронті Плуґ узяв організацію всеукраїнської федерації радянських письменників, куди мають увійти ВАПАТЕ, ВУСПП, Плуґ, МАРС, Молодняк, і окремі радянські письменники, що досі не вдали в організації. Це, на думку плужан, має покласти край організаційним пертурбаціям і дати спроможність митцям в єдиному революційному фронті робити те, що вони повинні робити: творити мистецькі цінності.

ІНІЦІАТИВНА ГРУПА „ПЛУЖАН“ НА ПОЧАТКУ 1923 РОКУ

Стоять (зліва направо) т.т. І. Кириленко, Євгенуя, І. Сенченко, Ол. Кошляк. Сидять (зліва направо): П. Голота, С. Божко, І. Шевченко, С. Пилипенко (голова „Плуга“), А. Пав

Загальний вигляд на Маріупольський завод ім. Ілліча

В ТУМАНІ ДИМУ

Нарис С. Н. Горного

Коли „Фіят“ вдосвіга вистрибує із кривих вулиць та провулків нашого міста на сіру і брудну стрічку дороги „місто — завод“, то очі мимоволі дивляться в далину. І видно: бліді відблиски „лампочок Ілліча“, невиразні обриси будинків, корпусів, димарів. А головно—очі бачуть туман. Цей туман—химерна шаля диму, що вже кілька років висить над заводом.

Параліч руїни спинив завод, і він, як зачарований у казці ведитень заснув, здавалося навіки, міцним сном. Не гуділа домна, не кипіли „мартени“, не співали своєї страшної з виттям пісні „грамофони“ трубного цеху, не вилися спід валиків довгі, кріваво-червоні язика заліза, забувши ляскання пасів, жмути електричних іскор, мовчали варстативі...

Спав завод.

Мовчали цехи, варстативі... Не курили димарі...

І ось тоді, коли країна розбита, змордована, знеможена горожанською війною ліквідувала фронти, коли Маріупольщина, що зазнала „стільки влад скільки на світі Чемберленів“, почала зміцняти радянську владу, коли недобитки білогвардійщини і ріжних назаровських десантів, більше не паскудили узбережжя Азовського моря—тоді (ми все це пам'ятаємо) залунали по країні ленінські ключі: всім, всім, всім!

Це був епос. Це була новина. Це було поривання. Країна повстань, жорстоких класових битв—і... ремонт. Країна руїни, хорих на тиф, голодних пайків, стовнище триліонів вошей—і... відбудова промисловости. Країна оточена капіталістами, в лабетах блокади—і... будівництво.

Маріупольщина—кляптик великої України, де все це переломлялося в тій або іншій мірі.

І було:

- Пущено фабрику...
- Пущено завод...
- Пущено домну...

Чим раз частіше на сірих сторінках наших газет, видаваних на оборотковім папері, почали прибувати переможні звістки з нового фронту. Серед них і наш Маріупольський завод, колишній „Нікополь“...

Боязко перший, після довгої перерви, пустив у небо хмарки диму димар. Потім другий, третій. Мартенівські печі після довгої голодівки, хоч і з ненажерливою заздрістю, почали трівожно приймати свою їжу... Розв'язила свою пащу домна... Роспеченими язиками заліза забився листопркатний цех... В діловій творчій роботі заметушилися робітники...

Закурили димарі... Заговорили варстативі... Ожив завод.

І ось роки—час. Забуто—скрутні дні боротьби з павутиною руїни, тепер—творчі будні, попереду—блискучі перспективи зросту.

В 1925-26 господарським році завод виконав свою виробничу програму понад 100%. Він зміцнів. Кадри робітників зросли. Продуктивність праці підвищилася. Завод—один із прибуткових заводів Південстали. Три мільйони карбованців прибутку наочно підтверджують це.

Тепер на черзі пуск другої домни, пуск „Провіданса“, спорудження цеху суцільно-тягнутих труб.

...„Фіят“, як засапанний кінь, пнеться в гору. Ми минаємо мертві цехи заводу „Провіданса“. Наприкінці базар, зупинка. — Прибули!

Коли ви входите в подвір'я заводу, то відчуваєте, як кипить життя.

Завод відродився на заклик Леніна. На заклик Леніна робітники Маріупольщини на чолі з комуністами поставили його твердо на ноги. На заклик Леніна вони вкладають у соціалізм, що будується, свої коштовні цеглини.

І не даремно йому надано право зватися заводом ім. Ілліча. Не даремно! Робітники вміли завоювати заводові це право.

Завод у тумані диму. Це значить, що живе пролетарський фортеця. Завод у тумані диму. Це значить, що заповіт завод його імені виконує. Завод у тумані диму. Це що повільно, але певно розгортається будівництво нашої країни.

День і ніч—цілу добу—в тумані диму живе наш

ЗМАГАННЯ НА ВОДІ

Нарис С. Павлова

В Харкові — і раптом веслові змагання. „Та ще й де — на Лопані, що й горобець її в брід переїде“, — так глузували скептики.

Проте все ж знайшлося чимало цікавих, що прочитавши в газетах замітку про відкриття весняного сезону Т-вом порятунку на водах та про змагання на човнах, аважалися піти, щоб на власні очі побачити цю цілком незвичайну і, здавалось, немовливу в умовах Харкова, подію:

Трохи про саме товариство порятунку на водах про його завдання та досягнення. Статистичні дані говорять, що в СРСР що року потопав до 10.000 чол. Ці грізні цифри висунули питання про організацію рятування. Швидко почали організовуватись Т-ва порятунку на водах. В Харкові в кінці 1925 року ініціативна група в 10 чол. з капіталом в 10 карб. утворила Т-во Харківщини.

Минуло трохи більше року, а Т-во вже має понад 500 членів, 14 човнів, з них один моторний, 75 рятувничих кругів і т. інш. Із тих районів, де були пункти Т-ва, з 37 випадків — 32 чол. врятовано. В той же час там, де не було пунктів Т-ва, з 32 нещасливих випадків — 31 закінчився смертю і лише одну людину врятовано.

Дуже характерний той факт, що не зважаючи на корисну діяльність Т-ва, ні одна організація не допомогла йому мате-

Гандбольні змагання серед харківської робітничої молоді — воротар пропустив м'яч.

Ліворуч, в овалі — змагання на човнах на р. Лопані в Харкові.

Нижче — причал спортивних човнів на р. Лопані.

р'ятувало і Т-во рятування на водах існує лише завдяки величезній енергії й самодіяльності своїх членів.

Навіть із числа врятованих ні один не догадався пожертвувати хоча б невеличку суму, що допомогла б Т-ву поширити рамки своєї діяльності в справі подання допомоги в нещасливих випадках на воді.

Залувала команда в рупор. Замаяв прапор і заграв оркестр. Привітання, роздача нагород найактивнішим членам Т-ва і, нарешті, найцікавіше — веслові змагання.

11 човнів — один по одному взяли старт. Під одним з них, дужими ударами весел, швидко неслася вперед

команда за всіх пройшла перше коло. Команда в складі Штекера, Новова, Кервермаца.

ТЕАТР „БЕРЕЗІЛЬ“ ЗАКІНЧИВ СЕЗОН

Масоха в ролі П'єра
—„Жакерія“

Радчук в ролі короля
—„Король бавиться“

Кононенко в ролі матроса
Гріга—„Седі“

Карпенко в ролі Мірана
—„Жакерія“

Назарчук в ролі Каля-
єва—„Пролог“

Подорожний в ролі Жиз-
ницького—„Сава Чалий“

Ходкевич в ролі „Рено
—„Жакерія“

Свашенко в ролі Пардаляна
—„Король бавиться“

Бабенко в ролі Сівара
—„Жакерія“

Добровольська в ролі міс Макфел
—„Седі“

Пилипенко в ролі Амсен
—„Седі“

ОДНОКІННЕ ГАЗЕТВЕ

(Миргородські

Це було в 1918 році. Після безславної смерті петлюрівської «директорії» на Миргородщині, і по всій Україні, влада перейшла до рад робітничих і селянських депутатів. Хоча в Миргороді й не було ніколи газетних друкарень, хоча в самій раді (як і у всьому Миргороді) не було жодного журналіста, рада вирішила видавати свою газету. На редактора було призначено члена президії ради, робітника-друкаря т. Рогозівського, бо він, мовляв, як друкар, ближче стояв до справи друку, а тому може бути за редактора...

Сьогодні, коли весь СРСР святкує день преси, коли мільони та десятки мільонів газетних аркушів поширюються по всіх містах і селах безмежного СРСР, коли й Миргородщина її робітники й селяне, добре знають, що таке газета, про що в ній пишуть, бо й самі частенько пишуть до газети, — дуже цікаво нагадати ті умови, в яких виходила перша робітничо-селянська газета Миргородщини.

Перш за все — в самій раді було тоді багато різних фракцій. «Ліві» зсері, мещовики, різні національні партії, дрібні й невливові, але шкідливі для справи робили все, щоб оточити газету атмосферою складок та наклепів.

До цього треба додати, що в Миргороді, звичайно, не було відомої друкарні, що редактор (він же складач, коректор, ескендитор, рознощик, репортер, — словом „за одну“) повинен був підшукувати шрифти для газети, шукати папер і т. п.

Редактор набирав газету „на пам'ять“, себ-то не маючи перед собою написаного тексту, а сам творив під час складання газети.

Тов. Рогозівський — б. редактор колишніх миргородських „Известий“

ГОСПОДАРСЬКО
„Известия“

Сам редактор майже передовицю, відчитав робітничих, селянських, вонозарміських депутатів, городян, міщан, і т. ін. Так родилася перша миргородська „Известия“.

Але — мало надруковано газету: треба її поширювати серед читачів. І ось редактор, що закінчив друкувати свою негрозну ділянку газети, нагромадив газетними — і рушив на село поширювати її.

Газету наліплювали на стіни, селяне цю повину, обмінюють на миски, а редактор тут же в думки селян і робить в думки побутові сценки, говірки „дедів“ з міщів і т. ін. В даний відділ „листя робітничо-селянська“.

Газету починають поширювати селяне, приносять листи, скарги, радяться з „дакцією“ в своїх селянських справах.

Своє невеличке, але корисне діло „однокінна“ газета робила, що ніколи не бачила своєї власної газети. Зараз, на 11-му році революції, при невпинному зростанні газетної техніки, та в наших газетах треба згадати ті часи, коли газету складав, редагував, та поширював одна людина.

І цим було пророблено велику роботу для зміцнення партії пролетаріату в критичні часи боротьби за радянську владу в одному з глухих районів України.

Редактор Е. Касяненко

Видавництво „Вісти ВУФКУ“

КРАЙОВИЙ ВІДДІЛ
ВУФКУ

Харків, Товарна Біржа

1-й ім. Лібкнехта

З 10-го травня

ЕСПАНСЬКА ТАНЦЮРИСТКА

В гол. залі
ПОЛА НЕГРІ

2-й ім. Комінтерну

З 10-го травня

ВЕЛИКЕ-ВІЧНЕ

3-й Червоний Маяк

З 10-го травня

Кар'єра Спірки Шпандеря

4-й ім. К. Маркса

З 10-го травня

Шлях до краси та сили

З 13-го
травня

По за Законом

5-й ім. Дзержинського

З 10-го травня 1-а серія

Французький Стенька Разін (мандреп)

6-й „Жовтень“

З 10-го травня 2-а серія

МІС-МЕНД

З 13-го травня
3-я серія

МІС-МЕНД

7-й Пролетарій

(Ход. „Современний“)

З 10-го травня

АКУЛИ НЬЮ-ЙОРКУ

Початок о 6 год. Каси з 5 годин

Попередній продаж квитків у центральній касі (пл. Тевелева, проти Товарної Біржі)

КРЕМ

МЕТАМОРФОЗ

ЛУЧШЕЕ
ИСПЫТАННОЕ
СРЕДСТВО
ПРОТИВ

ВЕСНУШЕК,
КРАСНОТЫ,
ЖЕЛТЫХ ПЯТЕН,
ЗАГАРА,
УГРЕЙ И ДР.
НЕДОСТАТКОВ
КОЖИ ЛИЦА.

“Солит”

КАЗИМИ

ХАРЬКОВСКАЯ
КООПЕРАТИВНО-
ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ
МЕХАНИЧЕСКАЯ
АРТЕЛЬ

„КООПМЕХАНЗАВОД“

АРЕНДУЮЩАЯ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
МЕХАНИЧЕСКИЙ ЗАВОД № 4,

ПРОИЗВОДИТ:

Капитальный ремонт двигателей
внутреннего сгорания и автомобилей

Слесарные, токарные и штамповаль-
ные работы

Болты, гайки, заклепки, глухари, крючья
Заказы принимает по договорам и в срок с неустойкой

ИМЕЮТСЯ НЕФТЕМОТОРЫ
от 8 до 90 лошадиных сил

механическая контора артели ул. Свердлова, № 51

Телефон № 54—36

Завод артели Кооперативная, № 30

1-ая ГОСУДАРСТВЕН. МЕБЕЛЬНАЯ, ОБИВНАЯ
И МАТРАЦНАЯ МАСТЕРСКАЯ
ХАРЬКОВСКОГО ГОС. ТРЕСТА

„КОМДРІВ“

при ХОПММЕ Кооперативная, 24/26

ПРИНИМАЕТ ЗАКАЗЫ

на изготовление и ремонт разной мягкой
мебели и матрацов, штор маркиз и разн. драпри,
а также упаковка и отправка. Полное оборудов.
мягкой мебелью государственных учреждений на
льготных условиях расчета

Исполнение добросовестное с гарантией
за качество

АДМИНИСТРАЦИЯ

МЕЛЬНИЧНЫЕ ПОСТАВА К ТРАКТОРАМ

ЖЕРНОВА, МАССА ДЛЯ ЗАЛИВКИ ЖЕР-
НОВОВ, КРЕМЕНЬ, КВАРЦ, НАЖДАК И
КОРУНД, С ГАРАНТ. ЗА КАЧЕСТВО,
ИЗГОТОВЛЯЕТ ГОС. ЗАВОД

аренд. МАЙЗЕЛЬ и ШЛАПАКОВ

Харьков, Ст.-Московская, № 42

В
У
Ф
У

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ
ФОТО-КІНО-УПРАВЛІННЯ

В
У
Ф
К
У

НАЙБЛИЖЧИЙ ВИПУСК
ОДЕСЬКОЇ КІНО-ФАБРИКИ

ВЕЛИКИЙ ХУДОЖНИЙ ФІЛЬМ

БОРИСЛАВ СМІЄТЬСЯ

Фільм висловлює боротьбу бориславського робітництва 1870-их років

В головних ролях:

актори ШУМСЬКИЙ, ОСТАШЕВСЬКИЙ, РАМІ-ШОР, МАЦІЄВСЬКА, ЗАГОРСЬКИЙ, ЛЯРОВ, КУЧИНСЬКИЙ, БАРБЕ та інші

Сценарій П. НЕЧЕСА,
за повістю Ів. ФРАНКА
Режисер РОНА
Худ. проф. КРИЧЕВСЬКИЙ